

v

Поховати давши трупи,
 Я пішов до пана в двір.
 Пан вже не боявсь холери,
 Впер смішливий в мене взір
 І сказав: «Ну, Хаїм, що там
 Чути в лісі? Маєсь гіт
 Вовча мати? А медведі
 Чи просили тя на мід?»
 Я вклонивсь і мовлю: «Пане,
 Річ одну мені зробіть:
 За мій труд на рустикальнім
 Мене ґрунті осадіть».
 «Що ти, стікся,— пан аж крикнув,—
 Чи доразу одурів?
 Зле тобі на службі в мене?
 Панщини ти захотів?»
 «Добра служба ваша, пане,
 Але я в ню не піду!
 Куштував добра доволі,
 Прокуштую ще й біду.
 Тут померли батько й мати,
 Сироти по них дрібні
 Полишились — в моїй страті
 Бог ті діти дав мені.
 Вам тепер би ґрунт той, певно,
 Довго пустокою стояв,

Так позвольте ж, щоб вам з нього
Я повинність відбував».
Слухав, слухав пан ту мову,
Далі сплюнув та й сказав:
«Ну, досить я бачив світу
І досить великий зріс,
А не бачив жида, щоб так
Самохіть в неволю ліз.
Що ж, як хочеш! Лізь, небоже,
Я спиняти тя не йму,
Але, як вернути схочеш,
Знов на службу не прийму».
Я вклонивсь, зітхнув до бога,
Щоб він сил мені додав,
Щоб я більше в панську службу.
Доки віку, не вертав.
І пішов. Ог так-то хлопом
Став я, сину! Бачиш сам,
Що нелегким був для мене
Перший вступ у хлопський стан
Та ще тяжче було далі.
Як почула мужичня,
Що їх ворог заклятущий
Став віднині їх рівня,
Хлопський ґрунт держить, ще й хлопські
Діти взявся годувать,—
Гвалт піднявсь в селі, мов я їх
Всіх хотів обрабувать.
«Вбиймо жида! Проженімо!
Відберім дітей, він їх
Думає на кров порізать,
На жидівську віру всіх
Повернути!..» Вся ненависть,
Що в їх душах за п'ять літ
Против мене накіпіла,
Вилізла тепер на світ.
І прийшлося тепера їсти,
Що вперед я наварив,
І боротися з тим лихом,
Що вперед сам натворив...